

Գաղղէադոյ պատրիարքը Մարիսայան տեսնելով ասոնց ընթացքը, ուզած է որ իրմէ կախում ունենան քանի որ Գաղղէադոյ ժողովրդեան հետ յարաբերութիւն պիտի ունենան ու հետեւապէս իր իշխանութեան ներքեւ ըլլան. բայց որչափ ծանր բան է Գաղղէադոյ մը Գաղղէացի մէկու մը իշխանութեան ներքեւ գրտնուել: Բնականապէս տեղոհութիւն ներքեւ աւելցած են, կոխ ու ամբաստանութիւնները յաճախած են ու երկար տարիներ տեւելէն ետքը, վերջապէս պատրիարքը հրաժարելու ստիպուած ու Սալմաստու Խոսրովա պատ գիւղը իր աղգականաց տունը քաշուած է:

Բայց վրան եղած ամբաստանութեանց համար եկեղեցին չէր կրնար մտնել ու իրմէ յետո կոչում մը կուգուէր, որն որ իր կենաց վերջի ժամանակները տալու յոգանքուն, Հըռովմայ կարգադրութեանց հնազանդ ըլլալը ստորագրելով. ասով միայն կրցաւ հաշտուիլ, եկեղեցին մտնել և խոստովանանք ըլլալու արժանի ըլլալ: Երբ ծերունին վեց ամիս շանցած իր 75 ամեայ կեանքը վըճարեց ու փառաւոր հանդիսութեամբ յուղարկուեց թիւն եղաւ, որմէ պիտի զրկուէր, եթէ այն ստորագրութիւնը չիտար: Վասն զի շատ անգամ լուծած էր քարոզչաց բերնէն որ եթէ յետո կոչում մը չիտայ ու չի հաշտուի իրենց հետ, եկեղեցական թաղման պիտի զրկեն: Թող տալով Պարսկաստան՝ անցնիք Մուսուլ քաղաքը, Մալապարայ իւր գորոյն պատճառաւ ծագած վէճը պատմելու:

Չագմադճըար եօդու շնորհաբանութեան Գէօրգիս Ենի իսանը ի թիւնալիստէն Ե. 31 Կիւմիւնիւթումն վէ գումարաններն մալապարտաւ սաթըլը:

1 Աղըր քերէճսիդ մատարմով վէ խասալար հէր էնտէն:

2 Տէօրթէն Ենտաղէ էնիւնէ գատար չարաշարքը:

3 Աղըր ամբիգա տիւրիւթի:

4 Աղըր Բաթիսթա կէսմէքլիք:

5 Աղըր մէրմէր սալապուր:

6 Դայիթ աղըր ամբիգան պէգլէրի:

7 Տէօրթէն Ենտաղէ էնիւնէ գատար քէթէն չարաշարքը:

8 Քէթէն կէսմէքլիք:

9 Քէթէն մէնտիլլէր:

Բազարը կող, պիւր թօքտան Եքսիք

սաթըլմազ, մէճիտիլէ 21 դուրուշտան աւելըր, 10 թօքտան զիյատէ ալանա 0/0 4 սգոնթօնու վար տըր:

Սթանպուլա Պալլէգ պաղարնտա քիւմիւն Նաֆիա խանըն ի թիւնալիստէն Կամա սարական պիւրատէրլէրի տիւքթանընտա Ենիթէնիւն էն ալա ծիւս թիւնիւնլէրին տէն խայլի մըգտար թիւնիւն պուլուշուպ, վէ պա խոսուս իմթիպազ վատէսինէ տախի աղ միւտտէթ գալտըրը ծիւնիլէ, պու արա թիւնիւն ֆիւրուլթի իշին մաստուսէն ալա ծիւս վէ իշի պալաղը իւսթիւ ալա թիւնիւն գոնլմաշ Եքսմա քաքէթլէր թիւնիւնիւն օլմայրազ զայիթ էնվէնիլլէթլէ, վէ կէրէք պօճմազ վէ կէրէք Եքսմազ միւլթէրլինի կէօղիւ էնիւնտէ քէսիլմէք շարթը իլէ սաթըլմազը, վէ միւնայիլլէ պիւրատէրլէր, միւլթէրլիլէրի հէր վէճէն խօշնուտ իտէպիլթէքլէրի իւսն օլուշուր:

Ալէա վէ խայլի Գըպըրո գումանտաւ լիա շարապը, օն պէշ մէնլիլթէն օրթուգ սէնլիլլինէ գատար էսկի օլարազ, քէյֆի սիլլիլթէն գալլան գալլալարա գուլլիլթ, վէ միտէրի տիւլթէթիպ, թաալը հազմ իմտիլըր, վէ իշտաշ աշար օլտուղուն տան, ալէա պիւր մուլլիլթէ օլտուղուն ամմէյէ մալիւմ տիւր:

Մէքթիւր շարապ Մ. Վիլլէնցո Ծաննիւնի Պէյօղլուտա 77 Ե. էնգաճըր տիւքթանընտա, քէզալիք քէօրլիւ պաշընտա Ե. 7 վէ 8 էնգա մաղաղալարնտա սաթըլմազտա տըր:

ԵԳԻՍԵՏԵՍԻՍ ԻՄԱՍՍԱՍԻՒԻ

ԱՌԱՇԻԲ ԲԱՐՈՑԱԿԱՆԻԲ

Թարգմանիք:

Հ. Բաւաթաւա Վ. Եսայեան:

Վ.ԵՆԵՏԻՎ Ս. ՂԱԶԱՐ

Եպիսկոստոս Ժիլիստիպիւն իմաստաւորութեանը բոլանդակութիւն կրնայ համարուիլ այս չքանալ գըրոյլը, որուն մէջի առանձնեղէն շարք կարծես թէ քրիստոնէի մը գրչէն ելած են և մեծ պատիւ կ'ընեն հիթանոս Ժիլիստիպիւն, Հայերէն գրաբար թարգմանութիւնն ալ իւր պարզ և ընտիր ոճովը աւելի ակնթարթի կ'ընէ սոյն գրքուկիւ ընթերցումը: Կը գտնուի ամէն գրաւմանաց ըրվ, Գիւն 1 ֆը. 75 սան:

ՍԱՀԻՊԻ ՄԵՍՈՒՂԻՒՆ ՂԱԶԵԹԱ

ՅՈՒՂԱԿԻՍ ԹԻՒՂԱԿԵՏԱԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ

ՍԱՄՈՒԷԼ Ղ. ՊԱՐՏԻՃԱՍԵԱՆ

ԵՆԻՍՈՒՖԵԱՆ ԽԱՆ ԹԻՒ 2

ՃԱԳ ԱՆԷՔԵԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԱ ԷՃՁԱԿԱՆԷ ՎԷ ՏԵՐԱԶԻԹՈՍԻ

ԻՍԹԱՆԳՈՒԼ ԵՆԻՆ ՃԱՄԻ ՏԵՐԱԶԻՆԵՏԷ ՆԻՄԵՐՈ 16

Կերէք մէքթիւր մաղաղատա ալըրճա պիւր տէ Ենի էնգալանէ քիւլաւտ վէ թախսիս իլէ թագլիլի վէ էնվէնիլլի միւլթէրլիլլինի խօշնուտ իտէճէք սուրէթ տէ հէր նէվի էնգալար սաթըլմազտա վէ կերէք Կօղաղաւ 111 Կիւմիւթումն Ենտաղէ էնիւնէ, կերէք քէթէքլիլթէ, վէ կերէք Ենտաղէ օլարազ, հէմ պաճմազ էնվէն, վէ հէմ ալա ինյէսիլ օլմազ շարթը իլէ, աթիլտէքլի էնգալար ֆիւրուլթ օլուշմաղտա տըր:

Չէլիլ շուրուպարը Էնայի թիւրիւսիւ, քէզալիք էնվէն շարապարը, պալլըր Եաղարը, չիլօլալար, իքսիլլէր, մատէն սուլարը, զիւնալլանա շարապարը քիւլթիլլէն չէլիք օլմազ գալլիլլէ. միտէն գուլլիլթ վիլիլիլ Գալլաօ գաճիլլի, ալա չիլօլալար, հէր նէվի պօրտո շարապարը, մատէն սուլարը, վէ հիւլլիլ ինյէսիլ օլմալան պիւրիլլի պալլըր Եաղարը. քէզալիք գօղուլու էնվէնալար, պալլըր պալլարը, գօրաւ, քէլիլ մէմիլ, թէնգըլլէր, սիւրիլլ տիւրիլլ պալլար, վէ հէր տիւրիլլ գալլըր վէ էրէք խասթալլարը իլլին հէր նէվի էլալլար, Ամթիլլան կէվլէրի հէր ծիւնտէն գըլէ իլէ վէ գուլթու իլէ պուլուշուտուղու վէ սայիլ տիւքթանալարտան էնվէն ֆիլաթ իլէ սաթըլտըրը իւսն օլուշուր:

Քէզալիք Էօքսիլթիլլ իլլին Ենի իմաստ օլուշմաղ օլաւ շուրուպարտան մատաւալէք չօդ քրօվալար իլէ ֆայտալը օլուշուր թաալիլ օլուշուր, իսալիլ վէ թալլէ սալարան շուրուպարը պուլուշուպ, կերէք Աթիլլանէտէ պուլուշուր էնգաճըրաւ, վէ տալալարտա պուլուշուր էնգաճըր վէ հէթիլլէրէ գայիթ էնվէն ֆիլաթիլլէ սաթըլմազտա տըր:

Մէքթիւր քիւլթիլլ ֆիւրուլթ օլուշուր էնգալար վէ ալալար, կերէք 1 ծաւալանէն էն մէշուր ֆապրիլլալարնտան ժ. Գուրիլլի ֆապրիլլալարնտան, վէ կերէք Պէրլիլտէ, Միլանտա, Վիլլանտա, Փաքիստէ վէ իթիլիստա պուլուշուր մէշուր ֆապրիլլալարտան կէթիլլիլլէ տըր:

ՇԻՐԳԵԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

1872 Մայիս 1 Բազար էրթէրի կիւնիւնտէն ի թիւնալիստէն:

ԵՆԻՍՏԵՔ ԲԵՍԻՐԻՅԷ ԻՆԷՆ ՂԱՐՈՒՐ

ԲՈՒՄԵԼԻ ՎԷ ԱՆԱՏՈՒ ԳԵՐԸԼԱՐԸ ՊԻՐԼԻԲՏԷ

Ենիթանալիստէն	Վաւար	Ենիթանալիստէն	Վաւար
10 30	1	Ենիթանալիստէն	Վաւար
11 23	2	Ենիթանալիստէն	Վաւար
11 43	2	Ենիթանալիստէն	Վաւար
12 43	22	Ենիթանալիստէն	Վաւար
1 13	20	Ենիթանալիստէն	Վաւար
2 13	18	Ենիթանալիստէն	Վաւար
3 30	23	Ենիթանալիստէն	Վաւար
4 30	22	Ենիթանալիստէն	Վաւար
5 30	2	Ենիթանալիստէն	Վաւար
6 30	4	Ենիթանալիստէն	Վաւար
8 30	23	Ենիթանալիստէն	Վաւար
9 30	11	Ենիթանալիստէն	Վաւար
11 43	15	Ենիթանալիստէն	Վաւար
11 30	6	Ենիթանալիստէն	Վաւար
12 5	5	Ենիթանալիստէն	Վաւար
12 30	11	Ենիթանալիստէն	Վաւար
12 30	15	Ենիթանալիստէն	Վաւար
1 1	1	Ենիթանալիստէն	Վաւար
1 30	15	Ենիթանալիստէն	Վաւար
1 30	6	Ենիթանալիստէն	Վաւար
2 5	5	Ենիթանալիստէն	Վաւար
2 30	11	Ենիթանալիստէն	Վաւար
2 30	15	Ենիթանալիստէն	Վաւար
3 45	6	Ենիթանալիստէն	Վաւար
4 15	20	Ենիթանալիստէն	Վաւար
5 15	15	Ենիթանալիստէն	Վաւար
7 5	5	Ենիթանալիստէն	Վաւար
10 6	6	Ենիթանալիստէն	Վաւար
11 5	5	Ենիթանալիստէն	Վաւար
12 21	21	Ենիթանալիստէն	Վաւար
12 4	4	Ենիթանալիստէն	Վաւար
12 43	28	Ենիթանալիստէն	Վաւար
2 23	23	Ենիթանալիստէն	Վաւար
3 30	47	Ենիթանալիստէն	Վաւար
8 30	21	Ենիթանալիստէն	Վաւար
1 13	4	Ենիթանալիստէն	Վաւար
1 30	23	Ենիթանալիստէն	Վաւար
2 43	22	Ենիթանալիստէն	Վաւար
4 30	25	Ենիթանալիստէն	Վաւար
5 30	5	Ենիթանալիստէն	Վաւար
6 24	24	Ենիթանալիստէն	Վաւար
7 30	11	Ենիթանալիստէն	Վաւար
8 43	2	Ենիթանալիստէն	Վաւար
9 30	4	Ենիթանալիստէն	Վաւար
10 22	22	Ենիթանալիստէն	Վաւար
10 43	23	Ենիթանալիստէն	Վաւար
10 30	48	Ենիթանալիստէն	Վաւար
10 43	20	Ենիթանալիստէն	Վաւար
11 13	25	Ենիթանալիստէն	Վաւար
12 15	15	Ենիթանալիստէն	Վաւար
12 43	4	Ենիթանալիստէն	Վաւար
12 43	6	Ենիթանալիստէն	Վաւար
1 13	15	Ենիթանալիստէն	Վաւար
1 43	5	Ենիթանալիստէն	Վաւար
1 43	11	Ենիթանալիստէն	Վաւար
2 43	15	Ենիթանալիստէն	Վաւար
3 30	6	Ենիթանալիստէն	Վաւար
9 15	20	Ենիթանալիստէն	Վաւար
10 3	5	Ենիթանալիստէն	Վաւար
11 43	6	Ենիթանալիստէն	Վաւար
11 43	5	Ենիթանալիստէն	Վաւար
11 43	11	Ենիթանալիստէն	Վաւար
12 15	15	Ենիթանալիստէն	Վաւար
2 30	2	Ենիթանալիստէն	Վաւար
3 30	15	Ենիթանալիստէն	Վաւար
9 15	15	Ենիթանալիստէն	Վաւար
9 43	28	Ենիթանալիստէն	Վաւար
10 30	17	Ենիթանալիստէն	Վաւար
10 30	15	Ենիթանալիստէն	Վաւար
11 21	21	Ենիթանալիստէն	Վաւար
11 30	4	Ենիթանալիստէն	Վաւար